Anul al 56-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 2[illegible]/932

Nr. 64 Marți 7 Martie 1939
8 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tarifuł poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Rezultatele unei inovații

Printre dispozițiunile noului legiuiri penale, pe care experiența le-a dovedit oportune, este asigurarea păgubașilor de pierderile suferite din cauza infracțiunilor.

Altădată, după procese criminale și corecționale care necesitau timp lung și cheltueli simțitoare, reclamanții constatau că despăgubirile obținute dela justiție erau anihilate de insolvabilitatea totală a celor condamnați.

In special statul era, în majoritatea cazurilor, în imposibilitate de a se despăgubi, nici chiar în proporții reduse, de fraudele săvârșite asupra patrimoniului public, deoarece se găsea în fața unor delapidatori cari nu posedau nimic sau cari își înstrăinase avutul anterior hotărârilor definitive.

Adoptându-se în noul regim penal sistemul indisponibilității bunurilor inculpaților odată cu deschiderea acțiunei publice, cascada fraudelor săvârșite fără riscuri bănești, fie în paguba particularilor, fie în paguba Statului, se reduce treptat.

Statisticile arată că în multe cazuri de felul acesta activul celor condamnați, pe lângă pedepse privative de libertate, la daune față de reclamanții părții civile, a acoperit pagubele cauzate într'o măsură relativă și uneori chiar în întregime.

Această inovație însă are și efecte preventive.

Aceia pe cari impulsiunile îi ispitesc să fure avutul semenilor sau să deturneze fonduri publice întâmpină un corectiv, iluzoriu pentru unii dar salutar pentru alții, în perspectiva de a suferi nu numai pedeapsă, ci și pierderea bunurilor mobiliare sau imobiliare, în care atâția infractori își pun nădejdea pentru cazul când ar fi descoperiți.

In sfârșit, punerea în imposibilitate a celor deferiți justiției penale de a dispune de avutul lor până la stabilirea nevinovăției sau până la despăgubirea păgubașilor, când li s'a constatat vinovăția, este de natură să repare o parte din lacunele sistemului controlului averilor, pe care experiența l-a dovedit nu numai lipsit de capacitate, dar și dăunător. Căci dacă numai o infimă parte din cei controlați sau din cei cari ar trebui să fie, sunt obligați să restitue ceeace dețin prin mijloace necorecte, întrebuințate în servicii publice, marea majoritate capătă certificate de onestitate când în realitate există cel puțin controversă asupra ei.

Sechestrul penal, aplicat cu aprecierea instanțelor judecătorești dela caz la caz, oferă garanții mai întinse și mai efective.

„Pester Lloyd" despre trecutul Transilvaniei

Restabilirea adevărului istoric

de R. SEIȘANU

Ziarul „Pester Lloyd", din Budapesta, s'a ocupat de curând, într'un articol, de raporturile „milenare" ale Transilvaniei cu Ungaria și de influența culturală, tot „milenară", maghiară, asupra Românilor dintre Tisa și Carpați. Autorul acelui articol pare să fie sub obsesiunea „milenarului". Reținem din articolul său următoarea afirmație:

„Transilvania a făcut mai mult de zece secole parte integrantă din Ungaria".

Iată o afirmație, pe care nici istoricii maghiari serioși și nici chiar delegații Ungariei la conferința păcii din Paris, n'au îndrăznit s'o facă spre a susține teza menținerii integrității teritoriale a fostului stat ungar. Notăm că din acea delegație a făcut parte și contele Paul Teleki, actualul prim ministru al Ungariei și alte personalități politice și intelectuale, în frunte cu contele Apponyi.

Ce spun istoricii maghiari de trecutul Transilvaniei?

A. de Bertha, într'un volum publicat la Paris, în 1909, sub titlul: „Magyars et Roumains", s'a ocupat în special de trecutul principatului Transilvaniei și de raporturile dintre Români și Maghiari, în cursul celor zece secole de la întemeerea statului ungar.

Iată ce spune acest istoric de situația Transilvaniei, după întemeerea regatului ungar, care n'a avut niciun caracter național și nicio legătură cu Transilvania noastră:

„După moartea întemeetorului apostolic al regalității în Ungaria până la domnia Sf. Ladislau, o negură groasă învălue istoria Transilvaniei.

Nu se știe mare lucru pe seama sa; tot ce se poate presupune e că posesiunea sa a fost puțin sigură pentru tânărul regat ungar din cauza incursiunii Pecenegilor.

Se pare că a fost o țară-tampon între teritoriile din urmă și Ungaria propriu zisă".

Așa dar, — după istoricul A. de Bertha — când s'a întemeiat regalitatea aceea așa zisă apostolică, sub regele Ștefan, trecut la creștinism și în serviciul Papalității; ca și după moartea lui și până la domnia lui Ladislau, — adică până la 1077 — Transilvania n'a făcut parte integrantă din Ungaria, ci a fost un stat-tampon între teritoriile Pecenegilor și „Ungaria propriu zisă".

Un alt istoric maghiar, d. F. Eckhard, profesor universitar, a recunoscut că Ungaria „Sf. Ștefan" a avut aproape aceleași frontiere cu cele fixate prin tratatul dela Trianon.

Găsim apoi câteva date și expuneri istorice în cele trei imense volume pe care le-a publicat, în 1920 ministerul afacerilor străine al Ungariei, sub titlul: „Les negociations de la paix hongroise", cu privire la trecutul Transilvaniei. Datele acestea au fost de sigur controlate de experții maghiari, deoarece sunt cuprinse în memoriile și notele comunicate Conferinței păcii din Paris, de delegațiunea de pace ungară condusă de contele Apponyi.

In vol. I, e publicată nota VIII (anexa 4), privitoare la problema Transilvaniei.

Iată ce se spune în această notă:

„După moartea Sf. Ștefan până în epoca Sf. Ladislau, istoria Transilvaniei e învăluită într'o mare întunecime. Tot ceea ce știm, e că posesiunea sa a fost foarte nesigură din cauza Bisenilor de aceeaș rasă viețuind în teritoriul României actuale. Aceste invazii ale Bisenilor și mai târziu acelea ale Cumanilor, au atras atenția Sf. Ladislau asupra Transilvaniei".

Comparând textul acesta cu cel reprodus mai sus din cartea lui A. de Bertha, constatăm că, afară de termenul Biseni în loc de Pecenegi, el are aproape același conținut.

Mai departe, se spune că în

(Continuare in pag. 2-a)

Cel mai mare far din lume

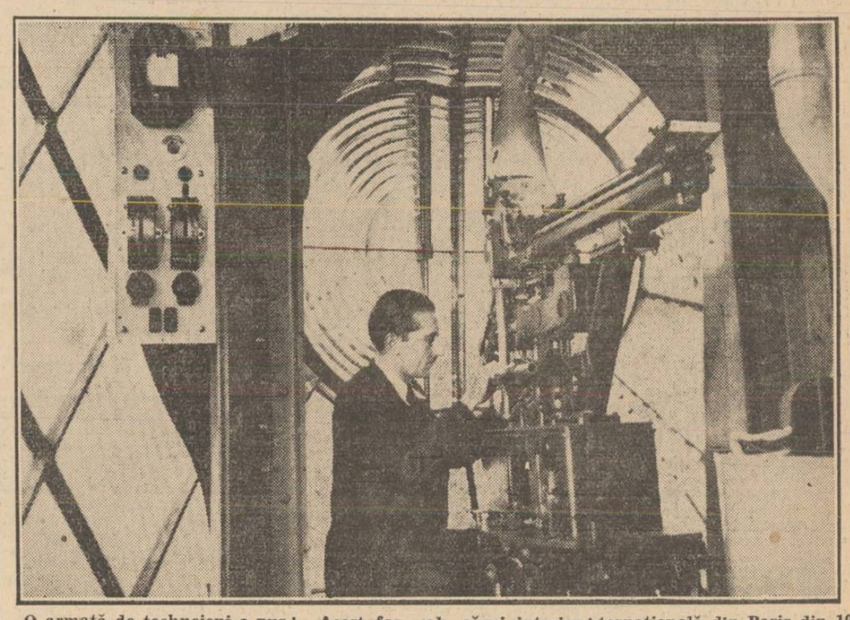

O armată de technicieni a pus în funcțiune, recent, uriașul far instalat pe insula D'Oussant.

Acest far, al cărui interior poate fi văzut în clișeul nostru, a fost admirat la Expoziția internațională din Paris din 1937, uimind lumea vizitatorilor prin formidabila lui construcție.

„DO UT DES"

Sub titlul „Germania și România" ziarul „Völkischer Beobachter" comentează, reproducându-l în mare parte, un articol al d-lui Tancred Constantinescu privitor la relațiunile economice germano-române și publicat acum câtva timp în ziarul nostru.

Din comentariile ziarului german, rezultă trei principii ale politicii germane:

1. Că interesele germane în sud-estul european sunt vitale pentru ea;

2. că Germania ca stat dunărean are datoria să opue „veto" amestecului statelor nedunărene în legăturile dintre statele dunărene și

3. că Germania este de acord pentru o înțelegere cu România, dar în ce o privește, această înțelegere trebue să fie întemeiată pe formula „Do ut des".

Desigur nimeni nu contestă — și nici nu se pot contesta — interesele Germaniei în sud-estul european. Din potrivă, în ce privește România, politica ei economică s'a dezvoltat și înainte și după războiul mondial și mai ales în anii din urmă, pe întinse relațiuni de schimb cu Germania. Aceasta însă bine înțeles în raport și cu interesele românești, cu apărarea legitimă a intereselor economiei noastre naționale și mai ales cu păstrarea integrală a independenței noastre economice, fără de care, în fond, nu poate exista o reală independență politică. Interesele Germaniei în sud-estul european, atât timp cât nu depășesc normalul, atâta timp cât se mențin și se satisfac în cadrul reciprocității și nu iau aspectul unei supremații sau al unei dominațiuni, vor găsi totdeauna în România, ca și în celelalte state din sud-estul european, o primire amicală și binevoitoare. E de altfel firesc ca marile state cu posibilități mari dar și cu nevoi mari, să-și caute, în apropiere sau în depărtări echilibrul economic de care are nevoie, armonizând printr'o politică economică de colaborare, nevoile lor cu surplusul producției ei.

Nu putem fi însă în totul de acord cu ziarul german, în ce privește dreptul de „veto" pe care spune că trebue să-l aibă Germania ca stat dunărean, împotriva amestecului unui stat nedunărean în legăturile dintre statele dunărene. In ziua de azi, când independența economică a devenit o lege cârmuitoare a vieții economice internaționale, nu se pot ridica bariere în potriva tendințelor de dezvoltare a intereselor economice naționale în toate regiunile. Desigur există interese regionale strânse care dau legăturilor economice dintre statele dintr'o anumită regiune un primat de care trebue să se țină seama. Acest primat însă nu trebue confundat cu exclusivism, cu închiderea într'o fortăreață economică în care orice interes străin de o regiune oarecare, — în ordine generală, totuși în legătură cu desvoltarea economică a acelei regiuni sau chiar numai a vreunui dintre statele acelei regiuni — va trebui considerat ca vrăjmaș și deci inadmisibil.

De altfel intrarea recentă a Germaniei în Comisiunea europeană a Dunărei, din care fac parte și Anglia, Franța și Italia, state nedunărene, dovedește că sunt interese de ordin general care nu contravin, în mod obligatoriu intereselor regionale și nu exclud o leală colaborare.

Ajungem acum la principiul „Do ut des" pe temeiul căruia Germania înțelege să stabilească legăturile ei cu România.

Nu contestăm conținutul real, mai ales în politica economică, a acestui principiu. Nimeni nu dă fără să i se dea. Nu numai în raporturile individuale, dar și în acelea dintre popoare, există acest joc de reciprocitate care stabilește echilibrul diverselor interese. Totul depinde însă de modul cum principiul este aplicat. Do ut des — dar să nu dea unul prea mult și lucruri de o reală valoare, iar altul mai nimic și lucruri de puțină utilitate. Do ut des, dar aceasta să nu însemne că unul să creadă că i se cuvine ceeace îi lipsește și că poate obține totul fără compensațiuni serioase și care să satisfacă și interesele reale ale celeilalte părți. Formula „îți dau dacă îmi dai" este, firește, o formulă economică atâta vreme însă cât nu e lipsită și de un conținut moral, atâta vreme cât ceea ce ceri să ți se dea nu depășește în valoare ceeace oferi să dai în schimb și, mai ales, atâta vreme cât condițiile în care ceri să ți se dea nu contravin intereselor imediate sau mai depărtate, și economice și politice ale celui care dă.

Formula reală a unei colaborări leale și oneste este, credem noi, una singură: reciprocitatea stabilită pe respectul independenței absolute și pe echilibrul intereselor părților.

Pe temeiul acestei formule România e gata să colaboreze și pe tărâmul economic ca și pe cel politic, cu toate statele mari și mici.

SCRISORI DIN LONDRA

Construcții navale

de AUGUR

Londra, Martie

Primul lord al amiralității a prezentat Camerei Comunelor propunerile-i bugetare pe exercițiul anului în curs. Suma cerută — 153 milioane livre sterline — este uriașă și e destinată, în cea mai mare parte, construcțiilor noui.

Programul construcțiilor cuprinde, afară de vapoarele în curs de executare, două colosuri de 40 mii tone fiecare, un port-avion, 4 crucișetoare, 2 flotile de contratorpiloare, 4 submarine, etc. Din vapoarele puse pe șantier, conform programelor din 1937 și 1938, patru cuirasate de 35 mii tone vor fi lansate în cursul anului. Cheltueli mari sunt prevăzute pentru armata aeriană și pentru amenajarea bazelor navale în lume.

Publicăm aceste amănunte, ca să dăm cititorilor noștri o idee a desvoltării pe care o ia marina britanică. Dar nu acesta este amănuntul cel mai impresionant și pe care nu-l putem vedea din citirea revistelor. Spre a descoperi acest amănunt, trebuie studiate noule propuneri bugetare, comparându-le cu cele din ultimii doi ani. Studiul acesta desvăluie iuțeala extraordinară cu care se înfăptuiesc construcțiile navale în Marea Britanie.

Intre ziua când sunt aprobate planurile inginerilor și aceea când vaporul este lansat, timpul scurs e mai scurt decât în orice altă țară. Un exemplu: quirasatul de 35 mii tone, „George V", lansat acum câteva zile, a fost construit în doi ani și o lună, în vreme ce „Bismarck", lansat de curând de d. Hitler, a fost construit în doi ani și nouă luni, iar vaporul francez „Richelieu" a stat în arsenal mai bine de trei ani. Pentru cele două mari quirasate de 40 mii tone din programul pe anul 1939, s'a prevăzut de fiecare o cheltuială de 600 mii livre sterline.

Vasele mai puțin importante sunt construite, firește, într'un timp mai scurt. Repeziciunea cu care se crează o marină nouă și în același timp, cea mai puternică din lume, e cu adevărat impresionantă. Depe acum prevedem momentul în care Marea Britanie va putea reconstitui flota ei din Extremul Orient, populând baza goală dela Singapore cu un număr impunător de cuirasate, încadrate de toate vasele auxiliare necesare. Sporirea marinei britanice trebuie să impună tuturor puterilor europene, cari pretind să stăpânească marea cu flote de războiu.

Oricare ar fi, bunăoară, ritmul construcțiilor navale germane, toată lumea trebue să constate că nimeni nu poate să depășească pe acela al construcțiilor britanice. Dar puterea navală, care este nevoită să urmeze cu atenție ritmul înarmării navale a Angliei, este Japonia. Militariștii din Tokio trebuie să aibă sentimentul că se apropie momentul când o limită tangibilă va fi pusă planurilor lor de expansiune în Asia și în oceanul Pacific.

In această ordine de idei, se cuvine să notăm că propunerile bugetare cuprind o sumă considerabilă pentru amenajarea bazei navale din Trincomalee, în oceanul Indian, la jumătatea drumului între Capul Bunei Speranțe (Simonstown) și Singapore. Aceasta arată existența unui plan definitiv pentru transformarea oceanului Indian într'o zonă organizată ca să ușureze cât mai mult concentrarea unei flote de războiu, cu scopul de a apăra coasta Pacificului și Mării Chinei, precum și posesiunile britanice din India și din Indiile Neerlandeze.

Firește, există mereu pericolul că Japonia, în timpul comparativ scurt ce-i rămâne, să fie ispitită să încerce o lovitură ca să devanseze sosirea flotei britanice de război. Știm că la Tokio se aud glasuri în acest sens. Totuși, ni se pare de necrezut ca Japonia să se avânte într'o nouă aventură.

——xXo●oXx——

Avion găsit pe vârful unui munte

— 11 CĂLĂTORI MORȚI —

Nisa, 4 (Rador). — *Pe un munte din apropiere de Nisa au fost descoperite în zăpadă, la 1.500 m. altitudine, sfărâmăturile unui avion de transport german, dispărut de curând.*

In avion se aflau 11 cadavre.

Se credea că acest avion s'a prăbușit în Mediterana.

——xXo●oXx——

O nouă ciocnire sângeroasă între soldați sovietici și manciurieni

SITUAȚIA LA FRONTIERA E FOARTE INCORDATĂ

Hsinking, 4 (Rador). — Corespondentul agenției Reuter transmite:

Un detașament de soldați sovietici a atacat în două rânduri un post de frontieră manciurian, la aproximativ 190 klm. nord de Mancîuli.

Soldații sovietici au fost respinși după ce au lăsat 11 morți pe câmpul de luptă. Dintre manciurieni nu a pierit niciunul.

Intrucât situația devine tot mai încordată la frontieră, autoritățile prevăd noui ciocniri.

S'a găsit epava unui avion

Hamburg, 4 (Rador). — *Se anunță din Buenos Aires că în apropiere de litoralul oriental al Țării Focului s'au găsit epave provenind, după toate probabilitățile, dela vasul școală german „Admiral Karpfanger", dispărut, după cum se știe, în apele Americii de Sud, încă de acum câteva luni.*

O NUNTĂ PRINCIARĂ

Principesa Fawsia a Egiptului și logodnicul ei principele moștenitor al Iranului.

Se știe că Mohamed Rîza Pahlevi, principele moștenitor al Iranului, se va căsători cu principesa Fawsia, sora regelui Faruk al Egiptului. Principele a sosit, cu mare alai, la Cairo spre a se săvârși actul logodnei.

Și creștinii au cuvântul

de N. BATZARIA

Este vorba despre cuvântul ce trebue să aibă creștinii și de care trebue să se țină seamă, acum când, judecând după știrile ce vin dela Londra, se hotărăște de soarta Palestinei, de statutul politic și național al acestei țări așa de agitate.

Trebue să spunem mai întâiu că drepturile creștinilor din Palestina nu trag mai ușor în cumpănă decât drepturile evreilor. E adevărat că astăzi, față de populația creștină, evreii sunt în majoritate. Să nu se uite că această stare de lucruri este de dată relativ recentă. Câteva decenii în urmă, proporția numerică era răsturnată: populația creștină era mai numeroasă decât cea evreiască.

Pricina e cunoscută: evreii au practicat o politică de emigrare în Palestina, pe când creștinii de pretutindeni mergeau doar în pelerinaj, apoi se întorceau în țările lor respective.

Insă, atâta cât este astăzi, populația creștină a Palestinei — populație în covârșitoare majoritate ortodoxă — este cu adevărat băștinașă. Având limba arabă ca limbă maternă, populația aceasta e urmașa creștinilor din primile timpuri.

Este, de asemenea, foarte veche organizația creștină bisericească. Se știe doar că Patriarhia ortodoxă dela Ierusalim este una din cele mai vechi Patriarhii creștine, precum tot atât de vechi sunt și episcopatele ce depind de această Patriarhie.

E oare nevoe să mai pomenim de ceeace noi, creștinii, avem în Palestina, ca relicve, monumente, localități sfinte și alte amintiri nu mai puțin sfinte? Dacă mahomedanii, de pildă, au la Ierusalim frumoasa și impunătoarea moschee a lui Omar, iar evreii n'au decât ruinele unor ziduri dela templul lui Solomon, noi, creștinii, avem la Ierusalim biserica Sfântului Mormânt, grădina Măslinilor, Golgota și drumul pe care

(Continuare in pag. 2-a)

FILME

Ziaristul Robert de Traz publică în „Journal de Genève" impresiile căpătate într'o anchetă întreprinsă în Anglia, în legătură cu evenimentele recente și cu eventualitățile presupuse!

După ce arată că „situația morală a d-lui Chamberlain este considerabilă", că „el exercită asupra partidului său o autoritate foarte puternică", trece în revistă glumele presei umoristice și cele din cercurile politice despre popularul om de stat și iluminatul apărător al păcii.

Iată una. Este vorba de o convorbire între d-nii Hitler și Chamberlain.

— Dați-mi Angola, cere primul.

— Niciodată, răspunde al doilea. Angola aparține portughezilor, însă, dacă insistați, vă voi sprijini cererea.

— Dați-mi și Java.

— Vă trece prin minte așa ceva? Este o colonie olandeză. Insă, dacă țineți prea mult la ea... Dar, cel puțin veți fi mulțumiți atunci?

— Nu. Dați-mi și umbrela aceasta.

— Imposibil. Asta este a mea. Alta.

O tânără a traversat oceanul. Luni, istorisește ea, marea era frumoasă; m'am plimbat pe punte. Marți, m'a poftit la masă căpitanul. Miercuri, pe banca de lângă cabina lui mi-a făcut propuneri rușinoase, pe care, firește, le-am respins. Joi, a isbucnit o furtună și căpitanul a rămas în cabina lui. Vineri, l-am rugat să-și reia comanda pentru salvarea vaporului; el mi-a pus ca condiție aceleași propuneri revoltătoare. Sâmbătă, vaporul și cei cinci sute de călători erau salvați.

In sfârșit, un joc de cuvinte cutreeră Londra: Si vis pacem, para umbrellam.

Don José

100 mii de franci un triptic de Gérard David

Noui tablouri rare s'au vândut la licitație la Paris din colecția Julien Greau. Piesa principală a fost un triptic din atelierul lui Gérard David, provenit dela familia de Bar-le-Duc și a fost vândută cu 100.000 franci fr. Un panou al școalei din Doual, din veacul XVI, Sf. Barbe, s'a vândut cu 25.000 fr. fr., Trei compoziții din școala lui Van Orley, **Scene din viața lui Crist**, s'au vândut cu 24.000 fr., un **Portret de femee**, școala Haarlem, 10.000 fr., iar un panou cu subiect religios, din școala olandeză, s'a vândut cu 14.500 fr.

S'au vândut deci tablouri rare pentru un total de 867.500 lei.

Acarul celor 1200 trenuri parisiene

Jean Grellier, acarul șef al gării St. Lazar din Paris, care manevrează acele, pentru cele 1200 trenuri ce trec zilnic prin acea gară, a fost numit consul al Legiunei de Onoare

Corul școalei țărănești din Măcin